

• Тест

Көміртекті ұстау: Фитопланктон

Негізгі

• Ғарыштан көруге болатын, жарқырайтын теңіз ағзаларының атауы қандай?

- A – несеп
- B – солтүстік поляр шұғыласы
- C – фитопланктон

• Фитопланктондар ағаштарға қаншалықты ұқсас?

- A – екеуі де жасыл жарық шығарады
- B – екеуінде де фотосинтез деп аталатын процесс жүреді: атмосферадан көмірқышқыл газын сіңіріп, оттегіні шығарады
- C – екеуінде де фотосинтез деп аталатын процесс жүреді: атмосферадан оттегіні сіңіріп, көмірқышқыл газын шығарады

• Фитопланктондардың Жердегі тіршілік үшін маңызы зор. Төмендегі себептердің қайсысы дұрыс емес?

- A – фитопланктон теңіздегі қорек тізбегінің негізін құрайды
- B – фитопланктон атмосферадағы көмірқышқыл газын азайтады
- C – фитопланктон атмосферадағы оттегі мөлшерін азайтады

• Фитопланктондарды қайдан кездестіруге болады?

- A – судың беткі қабатына жақын жерлерден
- B – тереңірек, суығырақ сулардан
- C – теңіз тіршілігінен

Тереңдетілген

• Фитопланктон деген не?

- A – мұхитта фотосинтез процесін жүргізетін теңіздің ұсақ ағзалары
- B – мұхитта жасыл жарық шығаратын бактериялық ағзалар
- C – мұхиттардағы оттегіні сіңіретін ұсақ теңіз ағзалары

• Фитопланктондар теңізде фотосинтез процесін жүргізеді. Бұл қандай процесс?

- A – балықтардың желбезектері арқылы тыныс алу процесі
- B – олар атмосферадан көмірқышқыл газын сіңіріп, оттегіні шығарады
- C – олар атмосферадан оттегіні сіңіріп, көмірқышқыл газын шығарады

• Фитопланктондар тіршілігін жоғалтқан кезде не болады?

- A – үлкен киттер мен акулаларға жем болады
- B – олардың ұлпасындағы көміртегі теңіз түбінде қауіпсіз түрде жиналады
- C – олар теңіз түбіне түсіп, улы, зиянды жиналымдар түзеді

Көміртекті ұстау: Фитопланктон

Негізгі

• Фитопланктондардың өсуі әрқашан жақсы емес. Неліктен?

А – су азотпен ластанып, фитопланктондарды жоя бастайды

В – фитопланктондардың көп болуы суда еріген оттегі мөлшерін азайтып, өзге теңіз тіршілік иелерін жоя бастайды

С – фитопланктондардың көп болуы суда еріген көмірқышқыл газы мөлшерін азайтып, өзге теңіз тіршілік иелерін жоя бастайды

Тереңдетілген

• Жаһандық жылыну неліктен фитопланктондарға қауіп төндіруде?

А – жаһандық жылыну мұхиттың беткі қабатын жылытып, теңіздегі табиғи араласу процесін тоқтатады және төмендегі суығырақ су бөліктерінен келетін қоректік заттардың келуін тоқтатады

В – жаһандық жылыну мұхиттың беткі қабатын жылытады, нәтижесінде көмірқышқыл газының мөлшері азайып, фотосинтез процесі жүрмейді

С – қазбалы отындардың жануынан туындаған ластану теңіздегі фотосинтез процесінде ауытқулар тудырады

• Теңіздер мен мұхиттардағы несеп шығарылымының пайдасы қандай?

А – бұл фитопланктондарды өсіріп, көбірек фотосинтез процесі жүруін ынталандыру арқылы атмосфераға көбірек көмірқышқыл газын шығарады

В – бұл фитопланктондарды өсіріп, көбірек фотосинтез процесі жүруін ынталандырып, атмосфераға көбірек оттегі шығарады

С – олар у тәрізді әсер етіп, фитопланктондарды жояды, сөйтіп олар теңіз түбіне түсіп, тез арада жаңа қазбалы отындарды түзеді

Көміртегі өтемақысы

Негізгі

• АҚШ, Ұлыбритания және Қытай үшеуінің ішінде қайсысы көбірек көмірқышқыл газын шығарады?

- A – Қытай
- B – АҚШ
- C – Ұлыбритания

• Көміртегі өтемақысы деген не?

A – өзінің басқа елге шығарылған көміртегі шығарылымы экспортын қаржыландыру, осы арқылы олар қоршаған ортаға зиянсыз қайта өңдей алады

B – ұйымның үкіметке өтемақы айыппұлын төлеуі

C – ұйым өзінің парниктік газдар шығарылымын теңдестіру үшін жаңартылмалы энергия түрлерін дамытуды қаржыландыруы

• Көміртегі квоталарын саудалау деген не?

A – мемлекеттің көміртегі шығарылымы шектен асып кеткенде, айыппұл төлеу қажеттілігі

B – ұйым өзінің парниктік газдары шығарылымын теңдестіру үшін жаңартылмалы энергия түрлерін дамытуды қаржыландыруы

C – ауыр көміртегі өндірушілердің жасыл эконикалы елдермен саудаласуы, сөйтіп олар өздерінің біраз көміртегі квоталарын мұраға қалдыра алады

Тереңдетілген

• Көміртегілік қалдық ізі үлкен ел қайсы?

- A – Қытай
- B – АҚШ
- C – Үндістан

• Қайсысы артық: көміртегі квотасы, көміртегі квотасын саудалау, көміртегі өтемақысы

- A – көміртегі квоталары
- B – көміртегі өтемақысы
- C – көміртегі квоталарын саудалау

• Көміртегі өтемақысы деген не?

A – ұйымның үкіметке айыппұл төлеуі

B – ұшу сапарына тапсырыс берген кезде ұшу сапарының қоршаған ортаға зияны азырақ түрін таңдау үшін қосымша төленетін ақша

C – жасыл жобаларды қаржыландыру арқылы көміртегі шығарылымын теңдестіру

• Көміртегі өтемақысы мен саудасы дамушы өнеркәсіптік елдерде неліктен сынға ұшырауда?

A – себебі олар өздерінің дамыған көршілеріне қарағанда көбірек өнім өндіргілері келеді

B – себебі олар ауыл шаруашылығына негізделген экономикадан өнеркәсіпке негізделген түріне көшулері қажет, сондықтан пайданың артуы олардың дамуына демеу болып, кедейшілікті жеңуге көмек береді

C – себебі олар өздеріне дейінгі дамытушылардың қатесі үшін төлегілері келмейді

Көміртегі өтемақысы

Негізгі

• Төмендегілердің қайсысы көміртегі квоталарын саудалаудың және көміртегі өтемақысының теріс жақтары ЕМЕС?

А – көп ластаушы елдерге жасыл болуға ешқандай ынталандыру жоқ, себебі олар бәрін сатып ала алады

В – бұл ақпараттық құралдарда көп спекуляция тудырады, адамдар пікір таластарға қатысқандықтан, қоршаған орта жайлы алаңдаушылық тудырады

С – кедей елдер ластаушы өнеркәсіптерге сүйенулері қажет, осылайша олар дамып, әлемнің басқа елдерін қуып жете алады

• Төмендегілердің қайсысы жаңартылмалы энергия көзі ЕМЕС?

А – ядролық энергия

В – жел энергиясы

С – күн энергиясы

Тереңдетілген

• Көміртегі өтемақысы міндетті ме?

А – жоқ, бұл таңдау бойынша, бірақ болашақта өзгеруі мүмкін

В – иә, қазіргі күнгі бизнес стандарттары бойынша әрбір тұлға қоршаған орта жайлы ойлауы қажет

С – тек кейбір өнеркәсіп салалары үшін ғана, алайда жалпыға ортақ болып келе жатыр

Көміртекті ұстау: Жасанды ағаштар

Негізгі

• Төмендегі шаралардың қайсысынан атмосфераға көмірқышқыл газы бөлінбейді?

- A – фотосинтез
- B – өнеркәсіп
- C – ормандардың жойылуы

• Келесі тұжырымдардың қайсысы дұрыс емес?

- A – өсімдіктер фотосинтез процесі арқылы атмосфераға көмірқышқыл газын шығарады
- B – ағаштардың өртенуі атмосфераға көміртегі шығарады
- C – өсімдіктер өздерінің жапырақтарында көп мөлшерде көміртегі мөлшерін сақтайды

• Жасанды ағаштар атмосферадағы көмірқышқыл газын жинап, қандай химиялық заттың көміртегі сұрыптаушысы арқылы өткізеді?

- A – натрий гидроксиді
- B – натрий диоксиді
- C – натрий карбонаты

• Келесі тұжырымдардың қайсысы дұрыс емес?

- A – жасанды ағаштар құстардың тіршілік ортасын қалыптастырмайды
- B – жасанды ағаштар қалыпты ағаштарға қарағанда атмосферадағы зиянды көміртегіні тұтынуда тиімдірек, сондықтан табиғи ағаштар кесіліп, олар жасанды ағаштармен ауыстырылуы тиіс
- C – жасанды ағаштар – климат өзгерісімен күресте жаңадан дамытылған көп технологиялардың бірі

Тереңдетілген

• Жаһандық жылынумен күресте фотосинтез неліктен маңызды?

- A – көбірек оттегімен қамтамасыз етеді, сөйтіп таза ауамен демала аламыз
- B – атмосферадағы көмірқышқыл газын сіңіріп, оны оттегіге түрлендіреді, парник әсерін азайтады
- C – өсімдіктің тіршілігі үшін маңызды, атмосфераға көмірқышқыл газын шығарады

• Көміртекті ұстау қалай жүреді?

- A – атмосфераға енетін көміртек диоксидінің мөлшері азайтылады
- B – атмосферадағы көміртек диоксидінің мөлшері азайтылады
- C – атмосферадағы оттегі мөлшері азайтылады

• Жасанды ағаштар табиғи ағаштарға қарағанда неліктен тиімдірек?

- A – себебі ол аз орын алады
- B – себебі оны орнату арзан
- C – себебі ол тікелей түсетін күн сәулесін қажет етпейді

Көміртекті ұстау: Жасанды ағаштар

Негізгі

• Жасанды ағаштар ұстаған көміртегі өрі қарай қайда сақталады?

А – борпылдақ жыныстарда, теңіздің астында, тереңде

В – ешнәрсе өткізбейтін жыныстарда, теңіздің астында, тереңде

С – мұнай мұнараларының астындағы құбырларда, теңіз түбінде

Тереңдетілген

• Қайсы тұжырым дұрыс емес?

А – жасанды ағаштар өсімдіктерді тіршілік ортасымен қамтамасыз етпейді

В – жасанды ағаштар қалыпты ағаштарға қарағанда атмосферадағы зиянды көміртегіні тұтынуда тиімдірек, сондықтан табиғи ағаштар кесіліп, олар жасанды ағаштармен ауыстырылуы тиіс

С – жасанды ағаштар – климат өзгерісімен күресте жаңадан дамытылған көп технологиялардың бірі

• Жасанды ағаштар көміртегіні зиянсыз жерде сақтайды. Олар мұны қайда және қалай сақтайды?

А – жер астындағы тереңдікте қысым жоғары болады. Бұл кезде CO_2 газы газдан гөрі сұйыққа көбірек ұқсайтын болады, сөйтіп теңіз түбіндегі борпылдақ жыныстардың ішіне ене алады

В – жер астындағы тереңдікте қысым жоғары болады. Бұл кезде CO_2 газы газдан гөрі сұйыққа көбірек ұқсайтын болады, сөйтіп теңіз түбіндегі ешнәрсе өткізбейтін жыныстардың ішіне ене алады

С – газ 1000 м тереңдіктегі теңіз түбінде сақталынады, бұл жерде ол қатайып, қалып қояды